

Sygn. akt III UK 157/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania E. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o prawo do zasiłku chorobowego i zwrot nienależnie pobranego świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 13 czerwca 2019 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 8 marca 2018 r., sygn. akt IV Ua [...],

**uchyla zaskarżony wyrok w pkt II i III i przekazuje sprawę w
tym zakresie Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego
rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 7 lipca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił odwołującej się E. W. prawa do zasiłku chorobowego za okresy: od 2 września 2015 r. do 17 września 2015 r., od 19 grudnia 2015 r. do 27 stycznia 2016 r., od 31 stycznia 2016 r. do 18 marca 2016 r., od 1 czerwca 2016 r. do 27 lipca 2016 r. oraz zobowiązał ją do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z ustawowymi odsetkami w łącznej wysokości 13.225,70 zł. Według organu rentowego, ubezpieczona w okresie zatrudnienia w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej (SPZOZ) w S. podczas korzystania ze zwolnień lekarskich wykonywała pracę na podstawie umów zlecenia dla „P.” s.c., wobec czego pobrany przez nią w spornym okresie zasiłek chorobowy stanowił świadczenie nienależne i podlegał zwrotowi wraz z odsetkami.

Rozpoznając odwołanie ubezpieczonej od powyższej decyzji, Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z 25 października 2017 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przywrócił ubezpieczonej E. W. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 2 września 2015 r. do 17 września 2015 r., od 19 grudnia 2015 r. do 27 stycznia 2016 r., od 31 stycznia 2016 r. do 18 marca 2016 r., od 1 czerwca 2016 r. do 27 lipca 2016 r. i ustalił, że nie ma ona obowiązku zwrotu pobranego za te okresy zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej wysokości 13.225,70 zł.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało poprzedzone ustaleniami Sądu Rejonowego, z których wynikało, że ubezpieczona E. W. od lipca 1989 r. do sierpnia 2017 r. była zatrudniona w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w S. (SPZOZ) na stanowisku pielęgniarki. Jednocześnie od 2007 r. na podstawie umów zlecenia zawartych z „P.” s.c. wykonywała czynności pielęgniarskie w domach pacjentów. W okresach od 2 września 2015 r. do 17 września 2015 r., od 19 grudnia 2015 r. do 27 stycznia 2016 r., od 31 stycznia 2016 r. do 18 marca 2016 r., od 1 czerwca 2016 r. do 27 lipca 2016 r. ubezpieczona była niezdolna do pracy w SPZOZ w S. i z tego tytułu korzystała ze zwolnień lekarskich oraz pobrała zasiłek chorobowy w łącznej wysokości 12.136,06 zł.

W okresach: od 31 lipca 2015 r. do 17 września 2015 r., od 16 grudnia 2015 r. do 18 marca 2016 r. i od 29 kwietnia 2016 r. do 30 czerwca 2016 r., poza pracą w SPZOZ w S., ubezpieczona w ramach umów zlecenia zawartych z płatnikiem składek „P.” s.c. wykonywała czynności pielęgniarские w domach pacjentów, za które otrzymywała wynagrodzenie.

W przedstawionym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że odwołanie ubezpieczonej było uzasadnione i podlegało uwzględnieniu. Wskazał, że zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (aktualnie jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 645 ze zm., dalej jako: „ustawa zasiłkowa” lub „ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia chorobowego”) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia chorobowego, traci ubezpieczony, który wykonuje w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystuje zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że okolicznością niesporną w niniejszej sprawie był fakt przyznany przez ubezpieczoną, iż jako pracownik SPZOZ w S. w spornym okresie, gdy była na zwolnieniach lekarskich, równocześnie wykonywała pracę dla płatnika składek „P.” s.c. Jednakże, zdaniem Sądu Rejonowego, nie można uznać, że na podstawie art. 84 ust. 1 i 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (aktualnie jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm., dalej także jako ustawa systemowa) wypłacone odwołującej się świadczenie chorobowe było świadczeniem nienależnie pobranym, a tylko świadczenie nienależnie pobrane podlega zwrotowi.

W myśl art. 84 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczone o braku prawa do ich pobierania, a także świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych

przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia. Organ rentowy może domagać się zwrotu nienależnie pobranego świadczenia tylko wówczas, gdy ubezpieczonemu można przypisać złą wolę. Tymczasem zachowanie ubezpieczonej w niniejszej sprawie nie cechowało się złą wolą, gdyż nie kryła ona swojej współpracy z innym pracodawcą, gdzie była zatrudniona na podstawie umów cywilnoprawnych. Wskazała również, że była nieświadoma tego, iż nie może sobie dorabiać podczas zwolnienia lekarskiego. W takich okolicznościach naruszenie przez odwołującą się art. 17 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia chorobowego nie mogło stanowić podstawy żądania zwrotu świadczenia chorobowego jako świadczenia nienależnie przez nią pobranego.

Sąd Okręgowy w S., rozpoznając apelację organu rentowego, wyrokiem z dnia 8 marca 2018 r. w pkt I zmienił zaskarżony wyrok częściowo w ten sposób, że oddalił odwołanie w zakresie dotyczącym odmowy E. W. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 2 września 2015 r. do 17 września 2015 r., od 19 grudnia 2015 r. do 27 stycznia 2016 r., od 31 stycznia 2016 r. do 18 marca 2016 r., od 1 czerwca 2016 r. do 27 lipca 2016 r.; w pkt II w pozostałym zakresie oddalił apelację.

Sąd odwoławczy uznał, że apelacja organu rentowego była uzasadniona w części, w jakiej Sąd Rejonowy przywrócił ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za sporne okresy. Sąd Okręgowy podniósł, że z niekwestionowanych ustaleń wynikało, że w okresie orzeczonej niezdolności do pracy ubezpieczona wykonywała pracę zarobkową na rzecz płatnika składek „P.” s.c., za którą uzyskiwała wynagrodzenie. W tych okolicznościach, zdaniem Sądu odwoławczego, rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego o przywróceniu ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego w okresach objętych decyzją organu rentowego naruszało art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Sąd Okręgowy w tym zakresie, uwzględnił zatem apelację organu rentowego i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w części przywracającej ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego i w tej części odwołanie ubezpieczonej oddalił.

Sąd drugiej instancji podniósł, że ustalenie, iż w spornym okresie ubezpieczonej nie przysługuje prawo do zasiłku chorobowego, nie oznacza jednak,

że na gruncie art. 84 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wypłacone ubezpieczonej świadczenie podlegało zwrotowi jako świadczenie nienależnie pobrane. Aby organ rentowy mógł żądać od ubezpieczonej zwrotu pobranego zasiłku chorobowego, do którego utraciła prawo zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej, spełniona musiałaby być bowiem dodatkowo przesłanka uprzedniego pouczenia jej o braku prawa do pobierania zasiłku chorobowego (o utracie tego prawa) w sytuacji wykonywania pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy. Tymczasem takiego pouczenia ubezpieczona nie otrzymała. Organem wypłacającym ubezpieczonej sporny zasiłek chorobowy był płatnik składek - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w S., który nie udzielał jej takiego pouczenia. Stosownego pouczenia nie udzielił ubezpieczonej również organ rentowy, co zdaniem Sądu oznacza, że jego brak skutkuje niemożnością uznania świadczenia za nienależnie pobrane.

Zdaniem Sądu odwoławczego, w sprawie brak jest także przesłanek do ustalenia, że zasiłek chorobowy został ubezpieczonej przyznany i wypłacony na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo na skutek innego przypadku wprowadzenia w błąd organu rentowego przez ubezpieczoną. W celu uzyskania zasiłku nie przedkładała ona ani pracodawcy, który wypłacał świadczenie, ani organowi rentowemu żadnych fałszywych dokumentów czy nieprawdziwych oświadczeń, w tym w szczególności co do niewykonywania w okresie niezdolności do pracy innej pracy zarobkowej. W tych okolicznościach brak było ustawowych przesłanek do stwierdzenia, że wypłacony ubezpieczonej zasiłek chorobowy był świadczeniem nienależnie pobranym. Pomimo, że od ubezpieczonej jako osoby blisko 50-letniej wymagać można byłoby określonej wiedzy i refleksji co do celu zwolnienia lekarskiego, a w konsekwencji świadomości niemożności wykonywania pracy w okresie zwolnienia lekarskiego, nie tylko na rzecz pracodawcy, ale i na rzecz innych podmiotów, to jednakże ustawodawca dla uznania świadczenia za nienależnie pobrane wymaga jeszcze pouczenia świadczeniobiorcy, że wykonywanie takiej innej pracy zarobkowej skutkować będzie utratą prawa do świadczenia.

Od powyższego wyroku pełnomocnik organu rentowego wywiódł skargę kasacyjną i zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w części, tj. w zakresie pkt II i

pkt III, podniósł zarzut naruszenia prawa materialnego - art. 84 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przez jego błędną wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że zasiłek chorobowy pobrany przez ubezpieczoną za sporne okresy nie stanowi nienależnie pobranego świadczenia i tym samym nie podlega zwrotowi, ponieważ ubezpieczona nie została uprzednio pouczona o tym, że podczas zwolnienia lekarskiego nie można świadczyć pracy, podczas gdy z prawidłowej wykładni tych przepisów wynika, że podstawę do żądania przez organ rentowy zwrotu zasiłku chorobowego jako nienależnie pobranego stanowi wyłącznie świadome wprowadzenie przez ubezpieczoną organu rentowego w błąd co do kwestii jej zdolności do pracy.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części co do pkt II i III i w tym zakresie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S., ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji w zaskarżonej części co do pkt II i III oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji w części ustalającej, że ubezpieczona nie ma obowiązku zwrotu pobranego za sporne okresy zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej wysokości 13.225,70 zł i oddalenie odwołania, a także o zasądzenie od ubezpieczonej kosztów postępowania.

W ocenie organu rentowego, definicja nienależnie pobranego świadczenia z art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń nie powinna mieć zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż w sytuacji, gdy świadczeniobiorca składa zwolnienie lekarskie, zasiłek chorobowy w przypadku przyznania świadczenia jest mu wypłacany bez wydawania jakiegokolwiek decyzji. Natomiast, jeżeli istnieją podstawy do odmowy świadczenia, organ rentowy wydaje decyzję odmowną. Wobec tego trudno jest przyjąć, na jakim etapie, kiedy i w jakiej formie świadczeniobiorca powinien zostać pouczony o tym, że podczas zwolnienia lekarskiego nie może świadczyć pracy.

Skarżący podniósł, że istotą zwolnienia lekarskiego jest powrót do zdrowia. Każdy dorosły człowiek zna istotę zwolnienia lekarskiego przez pryzmat chociażby logiki, czy też doświadczenia życiowego. Tym samym orzekające w niniejszej sprawie Sądy błędnie przyjęły, że świadczeniobiorca musi zostać uprzednio pouczony o tym, że podczas zwolnienia lekarskiego nie można świadczyć pracy,

aby pobrane świadczenie można było uznać za nienależnie pobrane. Podstawę prawną zwrotu nienależnie pobranego przez ubezpieczoną zasiłku chorobowego powinien stanowić przepis art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej w związku ze świadomym wprowadzeniem w błąd organu rentowego. Ubezpieczona podczas zwolnienia lekarskiego wykonywała dodatkową pracę, przez 3 dni w tygodniu, dla płatnika składek „P.” s.c. Ubezpieczona z racji wieku i wykonywanego zawodu jest osobą doświadczoną, która winna doskonale wiedzieć, jaką funkcję spełnia zwolnienie lekarskie. Nadto z zasad logiki wynika, że osoba chora nie jest zdolna do świadczenia pracy i to w tak dużym rozmiarze (3 dni w tygodniu). Ubezpieczona, składając zwolnienia lekarskie, wprowadzała swojego pracodawcę oraz organ rentowy w błąd co do stanu swojego zdrowia i wnioskowała o wypłatę zasiłku chorobowego, który jej się nie należał. Ubezpieczona była świadoma tego, że wprowadza organ rentowy i pracodawcę w błąd, albowiem doskonale знаła swój stan zdrowia. Tym samym, według skarżącego, została spełniona przesłanka „innego przypadku świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia” z art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ma usprawiedliwione podstawy.

Z art. 84 ust. 2 ustawy systemowej wynika, że za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się: 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania, oraz 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia. Kwestia zwrotu nienależnie pobranego świadczenia z ubezpieczenia chorobowego uregulowana została także w art. 66 ust. 2 ustawy zasiłkowej, zgodnie z którym w przypadku pobrania nienależnego świadczenia z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o

których mowa w art. 15-17 i art. 59 ust. 6 i 7, wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych zasiłków bieżących lub innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Przepis ten nie stanowi przepisu szczególnego w stosunku do art. 84 ustawy systemowej, bowiem żaden z przepisów ustawy zasiłkowej nie reguluje odmiennie niż art. 84 ust. 2 ustawy systemowej kwestii zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Inaczej mówiąc, art. 66 ust. 2 ustawy zasiłkowej nie reguluje odmiennie okoliczności przemawiających za uznaniem świadczenia za pobrane nienależnie niż czyni to art. 84 ust. 2 ustawy systemowej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 17 stycznia 2012 r., I UK 194/11, LEX nr 1227962; z 3 grudnia 2013 r., I UK 212/13, OSNP 2015 nr 3, poz. 40; czy z 19 lutego 2014 r., I UK 331/13, OSNP 2015 nr 6, poz. 83).

Istotną cechą nienależnie pobranego świadczenia z ubezpieczeń społecznych jest świadomość osoby pobierającej świadczenie co do nieprzysługiwania prawa do tego świadczenia w całości lub w części od początku albo w następstwie mających miejsce później zdarzeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 maja 2001 r., II UKN 338/00, OSNP 2003 nr 3, poz. 71). W orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczącym problematyki zwrotu nienależnie pobranych świadczeń przyjmuje się, że organ rentowy może domagać się zwrotu nienależnie pobranego świadczenia tylko wówczas, gdy ubezpieczonemu można przypisać złą wolę. Obowiązek zwrotu obciąża tylko tego, kto przyjął świadczenie w złej wierze wiedząc, że mu się nie należy, co dotyczy zarówno osoby, która została pouczona o okolicznościach, w jakich nie powinna pobierać świadczeń, jak też tej osoby, która uzyskała świadczenia na podstawie nieprawdziwych zeznań lub dokumentów, albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd instytucji ubezpieczeniowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2009 r., I UK 174/09, LEX nr 585709).

Podstawowym warunkiem uznania, że wypłacone świadczenie podlega zwrotowi w myśl przepisu art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy systemowej jest, po pierwsze, brak prawa do świadczenia oraz, po drugie, świadomość tego osoby przyjmującej to świadczenie, płynąca ze stosownego pouczenia (por. przytoczony wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2009 r., I UK 174/09). Jak wynika z niekwestionowanych okoliczności faktycznych, ubezpieczona nie została pouczona

przez organ rentowy o braku prawa do pobierania zasiłku chorobowego w przypadku wykonywania pracy zarobkowej w czasie pobierania tego zasiłku. Obowiązku pouczenia o utracie prawa do zasiłku chorobowego w okolicznościach określonych w art. 17 ustawy zasiłkowej nie regulują wprost dyspozycje art. 84 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który wymaga uprzedniego pouczenia tylko o okolicznościach wskazujących na brak lub ustanie prawa do pobierania świadczeń. W konsekwencji zgodzić się trzeba ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 12 września 2018 r., III UK 124/17 (LEX nr 2549437), że nie jest wymagane uprzednie pouczenie o możliwości utraty pobranych zasiłków z przyczyn ustawowo określonych, między innymi, w art. 17 ustawy zasiłkowej, których wystąpienia nie można z góry zakładać ani przewidzieć. Oznacza to, że ustalenie przez Sądy obu instancji, iż ubezpieczona nie została pouczona o braku prawa, a ściślej rzecz ujmując, nie została pouczona o możliwości utraty prawa do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia lekarskiego z powodu zatajenia wykonywania w tym czasie pracy zarobkowej, nie wystarczało do wyrokowania, iż ubezpieczonej nie obciąża obowiązek zwrotu pobranych zasiłków chorobowych.

Ustalenie przez Sąd, że ubezpieczona pobierająca zasiłek chorobowy i jednocześnie wykonująca w tym czasie pracę zarobkową nie była pouczona o braku prawa do tego świadczenia (art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy systemowej), nie jest zatem wystarczającą podstawą do stwierdzenia, że nie obciąża jej obowiązek zwrotu pobranego zasiłku chorobowego, do którego utraciła prawo wskutek wykonywania w okresie pobierania świadczenia pracy zarobkowej. Sąd powinien bowiem rozważyć, czy mimo nieziszczenia się określonej w art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy systemowej przesłanki zwrotu nienależnie pobranego świadczenia zasiłek chorobowy został wypłacony na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 26 lipca 2017 r., I UK 287/16, LEX nr 23824480; z 12 września 2018 r., III UK 124/17, LEX nr 2549437 i z 29 stycznia 2019 r., III UK 11/18, LEX nr 2618556). W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2017 r., II UK 699/15 (LEX nr 2255424) stwierdzono, że „błąd” wiąże się zawsze z

pierwotną wadliwością rozstrzygnięć organu rentowego lub odwoławczego, z etapem ustalania prawa do świadczeń, a jego istotną cechą konstrukcyjną, odróżniającą od innych uchybień organów rentowych lub odwoławczych, jest istnienie fałszywego wyobrażenia organu o stanie uprawnień wnioskodawcy, wywołanego na skutek świadomego zachowania osoby pobierającej świadczenie. Z przytoczonych w uzasadnieniu wyroku orzeczeń Sądu Najwyższego wynika, że określa się szeroko ramy zachowań kwalifikowanych jako świadome wprowadzenie w błąd organu rentowego lub odwoławczego. Zalicza się do nich bezpośrednio oświadczenie nieprawdy we wniosku o świadczenia, przemilczenie przez wnioskodawcę faktu mającego wpływ na prawo do świadczeń, złożenie wniosku w sytuacji oczywiście nieuzasadniającej powstania prawa do świadczenia oraz okoliczność domniemanego współdziałania wnioskodawcy z innymi podmiotami we wprowadzeniu w błąd organu rentowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., II UK 194/10, LEX nr 786392). Jeżeli zatem ubezpieczona, jak w niniejszej sprawie, przedkłada za sporne okresy zaświadczenia lekarskie, a jednocześnie, co ustalono bezspornie w niniejszym postępowaniu, w tych samych okresach świadczy pracę zarobkową, to wprowadza w ten sposób organ rentowy w błąd co do okoliczności uzasadniających pobieranie przez nią zasiłku chorobowego, przez przemilczenie faktu (wykonywanie pracy zarobkowej) mającego wpływ na prawo do świadczeń. Niepodanie lub zatajenie informacji o wykonywaniu przez ubezpieczoną pracy zarobkowej w okresach zwolnień lekarskich może być ocenione jako wprowadzenie w błąd organu rentowego, skoro wykonywanie takiej pracy w okresie korzystania z zasiłku chorobowego prowadzi do utraty prawa do pobranych świadczeń za cały okres niezdolności do pracy (*ex lege* z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej). Świadczenia z chorobowego ubezpieczenia społecznego mają bowiem umożliwić leczenie osobie niezdolnej do pracy, czego konsekwencją jest niemożność wykonywania pracy w okresie zwolnienia lekarskiego, a uświadomienie tego jako faktu powszechnie znanego, wbrew stanowisku Sądu odwoławczego, nie wymaga żadnego dodatkowego pouczenia.

Złożenie przez osobę wykonującą w okresie zwolnienia lekarskiego pracę zarobkową zaświadczenia o niezdolności do pracy jest równoznaczne ze złożeniem

wniosku o zasiłek chorobowy w sytuacji oczywiście nieuzasadniającej powstania prawa do tego świadczenia, co jak już powiedziano, jest wprowadzeniem w błąd organu rentowego w rozumieniu art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej, prowadzącym do konieczności uznania pobranych w ten sposób świadczeń za nienależne i podlegające zwrotowi po myśli art. 84 ust. 1 ustawy systemowej.

Odmienne stanowisko przyjęte w zaskarżonym wyroku nie zasługuje na aprobatę, wobec czego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 2 k.p.c.).

a